
Forslag til endring i forskrift om tilskudd til audiovisuelle produksjoner.

Merknader fra Norsk Filmforbund.

Oslo 20-12-04

1. Innledning

Norsk Filmforbund er enig i at formålet med endringer i støttesystemet må være å fordele tilskuddsmidlene mest mulig hensiktsmessig, og at det i tillegg må bli bedre enn gjeldene ordning.

Norsk Filmforbund mener i stort at dagens ordninger har vist at de har tilfredstilt den politiske målsettingen med henhold til økt allmenn oppslutning om norsk film. Men her mener vi at det er viktig å huske på at vi ikke har nådd noe mål. Vi er i gang, men bare underveis mot målet. Derfor er det særdeles viktig å ikke behandle bransjen som om målet var nådd og "den norske filmindustrien" klarer seg selv videre. Den gjør det. Men bare om de involverte innser at alle endringer i støttesystemet må ha en klar tanke på at dette må gagne alle filmene. Man må ha klart for seg hvor divergert norsk spillefilmproduksjon er. Selv om to filmer finansieres etter samme modellen, kan filmenes egne anatomier være grunnleggende forskjellige.

Norsk Filmforbund er inneforstått med behovet for å legge til rette for en fornuftig bruk av etterhåndsstøtte/billettstøtte, men mener at man ikke kan bruke finansieringsmodellen som virkemiddel. Vi mener at de forskjellige filmene må vurderes individuelt – i rettferdighetens navn. Dette burde ikke by på de altfor store problemene med et så beskjedent volum som vi tross alt har.

Norsk Filmforbunds grunnleggende syn på støtteordninger generelt er at man bør legge så mye som mulig som forhåndsstøtte. Dette for å sikre at midlene i størst mulig grad havner på lerretet, for å si det sånn. Vi mener at jo større del av totalstøtten til en film som kommer i etterkant, jo større del av midlene går med til å dekke opp de finansielle krumpringene som produsenten har måttet ta for å dekke inn det harde kravet om egenandel. Altså toppfinansieringen. Tross alle gode hensikter og ønsker vet de fleste at investorer ikke er snille. De er forretningsfolk med dertil hørende inntresser. Og jo større grep investorene får på produksjonen dess mer rift blir det om inntektene. Dette svinnet er virkelighet i dag, og etter NFFs syn vil dette kunne bli forsterket ved gjennomføringen av noen av de foreslåtte endringene.

Det er grunn til å anta at noen av lokomotivene vi har hatt publikumsmessig de siste par årene ikke ville ha blitt produsert om dette forslaget hadde vært gjeldene.

Her er våre merknader:

2.1 Billettstøtten

Norsk Filmforbund har ingen prinsipielle bemerkninger til at de samlede inntekter går inn i beregningsgrunnlaget, men er glad for at man beregner sekundærinntektene lavere enn billett - inntektene. Etter vår oppfatning er nok dette nærmere virkeligheten for de fleste spillefilmene her til lands. For mange filmer vil nok også dette tallet være for høyt. Det er grunn til å anta at en film med lite kinobesøk nesten ikke vil ha noe sekundærmarked i det hele tatt. Vi mener derfor at man kanskje ikke burde innberegne sekundærinntekter i det hele tatt før etter 50.000 solgte kinobilletter.

2.2 Tilbakebetalingsordningen

Norsk Filmforbund er enig i at filmer med store inntekter skal betale tilbake støttebidrag, etter evne så å si. Men også her er det viktig å ha to tanker i hodet samtidig. Det har vært Norsk Filmfonds uttalte politikk å styrke produsentleddet i norsk filmproduksjon. Ut fra denne målsettingen har man brukt relativt store ressurser på å styrke noen av produksjonshusene finansielt.

Det er viktig at man ikke nå lager generelle regler som undergraver det man eventuelt har oppnådd ved denne satsningen. Produsentene må ikke presses til tilbakebetalingsordninger som fratrukker dem muligheten til kontinuitet i sitt arbeid. Skal de norske produsentene kunne bygge seg opp til å ta det ansvaret som er nødvendig for å frigjøre seg fra støttesystemet (vi tenker her på grunnutvikling av nye prosjekter) er det viktig at man får utnytte de inntektene som filmene genererer. Og det er ingen tvil om at disse pengene går rett inn i nye filmer.

Etter Norsk Filmforbunds mening er de samme mekanismer som kan bli gjeldene her som ved siste statsbudsjett. Lite gunstige bi-effekter av dem grep som tas.

Norsk Filmforbund mener at det er fundamentalt feil å skjære i produksjonspotten fordi moms ble innført. En ting er de 16 mill. som forsvant, men man kan anta at ca. det samme beløp fra eksterne kilder forsvinner. Det vil si at den skapende del av bransjen må betale 30 mill. for en momsordning som kostet 16. Norsk Filmforbund stilte seg bak forslaget om innføring av moms. Men det kan neppe være overraskende at vi mener momsreformen kostet bransjen altfor dyrt.

På samme måte er det med tilbakebetaling. Vi støtter i utgangspunktet en ordning. Men en gjennomtenkt. Om man lager altfor harde og generelle regler for tilbakebetaling, virker dette skrekkelig demotiverende, og ikke minst vil det påvirke muligheten for å hente inn ekstern kapital. Filmprodusentene er våre arbeidsgivere, og vi er livredde for det gamle spøkelses... insolvens.

Norsk Filmforbund mener at ordningen med 30 % tillegg til egenkapitalen før tilbakebetaling bør opprettholdes

2.3 Andre endringer / presiseringer

Norsk Filmforbund mener at dette er en altfor generell behandling av et prosjekt. Mulighetene til å få inn risikokapital vil bli sterkt begrenset. Og det vil etter vår mening ramme skeivt. Det finnes uten tvil prosjekter som man lett kan se har et eget liv, men det er også en del smalere prosjekter man kan tenke seg er en høyere grad av gambling. Det ville være fryktelig synd om disse filmene ikke ble laget fordi en generell regel utelukket den lille grad av garanti som ligger i etterhåndsstøtten. Spesielt de filmene som finansieres etter markedsvurdering, fordi de er så finansielt utsatt. Dog innser vi at i denne ordningen ligger også muligheter for store billettstøtte-overføringer ved kommersiell suksess. Vi mener derfor at man skal bruke tak som virkemiddel fremfor framfor en generell regel rundt finansieringsmodellen.

SAMPRODUKSJONER.

Dette er etter Norsk Filmforbunds mening det mest alvorlige og farlige av alle de endringsforslag som her foreligger. Vi vil kort minne om at en filmskaper som Unni Straume finansierer sine filmer på tvers av landegrensene. Det er helt klart at hun ikke får denne støtten fordi man ser et inntektspotensiale, men blott i kraft av seg selv og sin styrke som filmkunstner. Og det er nesten en utenkelig tanke at hennes filmer skulle utelates fra billettstøtte. Det kan umulig ha vært noens intensjon at tilpassninger i støttesystemet skulle utelate "kunsten". Tvert i mot...liker vi å tro.

Norsk Filmforbund innser at ingenting er absolutt, og at tilpassninger fra tid til annen må komme. Men vi mener at dette forslaget er et skritt tilbake. På den ene siden oppmuntres det til et utvidet samarbeid over landegrensene, mens man altså nå vil ta vekk et av de viktigste virkemidlene man har for å lokke investorer med på laget.

Etter vår mening finns der tre knagger å henge en co-produksjon på. Det er: kulturell tilhørighet, faglig tilhørighet, og sist men ikke minst finansiell tilhørighet.

Vi mener at fondet må ta disse tre parametrene med i vurderingen ved en co-produksjon. Forskriftene bør lages slik at de tar hensyn til en eller flere av disse tre. Og i vurderingen bør man ha som mantra at støtten må gagne akkurat denne filmen, og legge til rette for at så mye av støtten som mulig kan føres tilbake til den norske produsenten og dermed hjelpe "den norske filmen" ytterligere ett skritt fremover.

BEREGNING AV EGENKAPITALEN

Norsk Filmforbund har ingen prinsipielle motforestillinger mot dette forslaget, ut fra tanken om at rett skal være rett. Men vi innser at spesielt de mindre produsentene som snekrer sammen finansieringspakker for smalere filmer vil ha vont for å svelge dette punktet om det blir gjennomført. For mange vil dette innebære at det kan bli så godt som umulig å klare kravet om egenandel. Vi er redd det kan bety at forskriftene kommer til å gi oss finansielle springbukker isteden for kreative produsenter.

3. Høringsfrist mv.

Norsk Filmforbund beklager den korte høringsfristen, og mener at om denne høringen skal tas med i vurderingen, må ikrafttredelsesdatoen utsettes. Det hele vil ellers være ganske meningsløst.

Med vennlig hilsen

Norsk Filmforbund

Kjetil Hervik

Forbundsleder